

PEPEE VE CAILLOU ÇİZGİ FİMLERİNDE KAVRAM ÖĞRETİMİ*

Eyyup COŞKUN**
Mustafa KÖROĞLU***

Öz: Bu çalışmada Pepee ve Caillou çizgi filmlerinin kavram öğretimi açısından değerlendirilmesi ve karşılaştırılması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Pepee ve Caillou çizgi filmlerinin 20'şer bölümü kavram öğretimi ve kavramı öğretenler bakımından incelenmiştir. Betimsel tarama yöntemine dayalı olarak yapılan çalışmada, araştırmacılar tarafından uzman görüşü alınarak geliştirilen "Kavram Öğretimi Değerlendirme Formu" kullanılmıştır. Kavramların kodlanmasında kodlayıcılar arası uyum düzeyi .95 ve .96 olarak belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre Pepee'de 25 ana kavram, 226 yardımcı kavram; Caillou'da ise 20 ana kavram 254 yardımcı kavram belirlenmiştir. Tüm kavram kullanımları içinde Pepee'de ana kavram kullanımı %33,33 yardımcı kavram kullanımı %66 iken Caillou'da ana kavram kullanımı %17,35 yardımcı kavram kullanımı %82,64'tür. Kavramların öğretiminde en çok rol alan kişiler Pepee'de ana kahraman ($f=166$), dış anlatıcı ($f=193$) ve arkadaşlar ($f=92$) iken Caillou'da ana kahraman ($f=157$), dış anlatıcı ($f=131$) ve annedir ($f=103$).

Anahtar kelimeler: Kavram öğretimi, çizgi film, Pepee, Caillou

*Bu çalışma, MKÜ Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından 13962 numaralı proje kapsamında desteklenen "Çizgi Filmlerle Kavram Öğretimi: Pepee ve Caillou Örneği" isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

** Doç. Dr.; Mustafa Kemal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü.

*** Arş. Gör.; Mustafa Kemal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü.

CONCEPT TEACHING IN THE CARTOONS OF PEPEE AND CAILLOU*

Eyyup COŞKUN**
Mustafa KÖROĞLU***

Abstract:

In this study, it was aimed to evaluate and compare the cartoons “Pepee” and “Caillou” in terms of concept teaching. Twenty episodes of Pepee and Caillou were analyzed in terms of concept types. “Concept Teaching Evaluation Form” developed by the researcher were used in this descriptive study. According to the results of the study, 26 key concepts and 226 related concepts to define and support the key concepts were determined in Pepee cartoons. However, 20 key concepts and 254 related concepts were defined in Caillou cartoons. While frequency of key concepts was (f=526) in Pepee, it was (f=142) in Caillou. Additionally, while use of key concepts was found as 33,33% and related concepts as 66% in Pepee, use of key concepts was found as 17,35% and related concepts as 82,64% in Caillou. Characters involved in the teaching of concepts most are accordingly, the main hero (f=166), the external narrator (f=193) and friends (f=92) in Pepee while the main hero (f=157), the external narrator (f=131) and mother (f=103) in Caillou.

Key words: Cartoon, concept teaching, Pepee, Caillou

1. Giriş

Dil gelişimi, bireyin bilişsel ve ruhsal gelişimi açısından son derece önemlidir. Okul öncesi dönemde dili aile ve yakın çevresinden dinleme ve konuşma yoluyla öğrenen çocuklar okul dönemiyle birlikte okuma ve yazma becerilerini de kullanmaya başlarlar.

Chomsky’e göre dil, çocukla beraber doğar yani çocuk dili doğuştan getirmektedir. İnsanlar tüm dilleri konuşma kapasitesine sahip biçimde doğar fakat ailesi ve yakın çevresi çocuğu kendi ana dilini öğrenmeye sevk eder (Bacanlı, 2002). Piaget’e göre, çocuk doğduğu andan itibaren çevresiyle etkileşim içindedir. Çocuğun çevresiyle kur-

* This study was produced from master’s thesis titled “Concept Teaching in The Cartoons Of Pepee And Caillou” supported by MKU Scientific Studies Coordination Center with the number of 13962.

** Assoc. Prof. Dr.; Mustafa Kemal University, Faculty of Education, Department of Turkish Education.

*** Research Assist.; Mustafa Kemal University, Faculty of Education, Department of Turkish Education.

duğu bu etkileşim onun dünyasında yaşantı oluşturur. Yaşantılar, çocuğun fiziksel ve sosyal çevresiyle ilgili genellemeler yaparak şemalar oluşturmasını sağlar. Bu açıdan bakıldığında bilişsel gelişim; yaşantı, uyum sağlama ve şema oluşturma süreçleri arasında zincirleme etkileşim sürecidir. Dil edinimi de bilişsel gelişimin bir parçasıdır. Çocuğun dili edinebilmesi için öncelikle duyuşsal motor gelişimini tamamlaması gerekmektedir (Fidan, 2014:188).

Çocukta dil gelişimi birbirini takip eden basamaklardan oluşmaktadır. Çocukların kelime hazinesi ilk kelimelerini söylemelerinden sonra iki yaşına gelinceye kadar hızla gelişir. Bu yıllarda çocuk birkaç kelimeyi bir arada söyleyerek çevresiyle iletişime geçer. Özbay'a (2002) göre çocukların dil gelişiminde en önemli aşama kelimelerin cümle hâline getirildiği aşamadır.

Kelimeler hayattaki durum, olgu ve varlıkları temsil eden sesli sembollerdir. İnsanlar deneyimleriyle bir durum, olgu ve varlığı temsil eden kelimeyi ötekilerden ayıran veya onlara benzeyen özelliklerine göre sınıflandırır. Temelde soyutlamaya dayanan bu işlem zihnimizdeki kavram adı verilen düşünce birimleriyle gerçekleşir.

1.1. Kelime ve Kavram

Ergin'e (2002: 56) göre kelime, "Manası veya gramer vazifesi bulunan tek başına kullanılan ses veya sesler topluluğudur." Güncel Türkçe Sözlük'te kelime; "anamlı ses veya ses birliği, söz, sözcük" olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2011: 1381). Alperen'e (2001) göre kelime telaffuz edildiğinde onu karşılayan kavram akla gelir.

Genel anlamda kavram, "İnsan zihninde anlamlanan, farklı obje ve olguların değişebilen ortak özelliklerini temsil eden bir bilgi formu yapısıdır; bir değişkendir; bir sözcükle ifade edilir" (Onan, 2013:149). Kavramın zihinde oluşması için kelime olarak daha önce zihinde kodlanmış olması gerekmektedir. Kavramlar, zihinde oluşum şekillerine göre soyut ve somut olmak üzere ikiye ayrılır. Duyu organlarımızla algıladıklarımız somut kavramlar, algılayamadıklarımız ise soyut kavramlardır. İnsanların duygu, düşünce ve tecrübeleri ile oluşan kavramlar dünyayı anlamada ve iletişim kurmada anahtar rol oynar (Ülgen, 2004: 117); insanların, olayları, düşünceleri birbirinden ayırmasını ve ilişkilendirmesini kolaylaştırır.

Vygotsky'e (1998: 92) göre çocuklarda kelimeleri anlamlandırma ve kavram oluşturma üç temel aşamada gerçekleşir:

- Düzensiz bir küme olarak bulunan kelimeler çocuğun zihninde tek tek nesnelere verilen isimler olarak yığın hâlinde bulunur. Çocuk ve yetişkinler arasında somut nesnelere temsil eden kelimeler aynı anlamı taşır. Bu sayede çocuk ve yetişkin karşılıklı olarak anlaşma sağlayabilir.
- İkinci aşama karmaşalarla düşünme aşamasıdır. Bu aşamada çocuk kelimelerin anlamlarını zihninde oluşturur fakat zamanla anlamlarını değiştirir. Örneğin: Çocuk vak vak sözcüğünü önce su birikintisinde yüzen bir ördeği, daha sonra da şişesindeki

süt de dâhil herhangi bir sıvıyı ifade etmek için kullanabilir; üstünde kartal resmi olan madeni bir para gördüğü zaman, paraya da vak vak diyebilir ve daha sonra madeni paraya benzeyen bütün yuvarlak nesnelere aynı adı alır.

- Kavram oluşturma sürecinin son aşaması çocuğun kavramı soyutlamasıdır. Bu aşamada çocuk kavramların ortak özelliklerini diğerlerinden ayırt eder, belli özelliklerini soyutlar, bazı özellikleri birleştirir.

Yukarıdaki özelliklerden de anlaşılacağı gibi çocuk kavram gelişimini tamamlarken önce kelimeyi tanıyıp ve özelliklerini öğrenmektedir. Daha sonra kelimeleri ayırt etmeye çalışmakta ve kavramı zihninde sabitlemeye uğraşmaktadır. Son olarak da kavramı tanımlayarak diğer kavramlarla ortak ve farklı yönlerini ayırt etmeye çalışmaktadır. Bu açıdan bakıldığında kavram öğretimi tüm öğrenmelerin temelini oluşturmaktadır.

1.2. Çizgi Filmlerin Eğitimde Kullanımı

Çizgi filmlerin eğitim amaçlı kullanımı ilk kez 1910 yılında Thomas Edison tarafından gerçekleştirilmiştir. Edison, filmlerin sınırsız bir öğretme potansiyeline sahip olduğunu, eğitim sisteminde devrim yaratıp kitapların yerini alacağı inancını savunmuştur. Edison'un ilk öğretici filmi (The Man Who Learned) pastörize sütün tehlikeleri anlatılmıştır (Can, 1995).

Türkiye'de ilk çizgi film denemeleri 1947-1949 yılları arasında Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nde öğretim görevlisi olan Vedat Ar'ın verdiği bir kursla başlamıştır. Ar'ın 1947 yılında kurstaki on beş öğrencisiyle birlikte yaptığı üç dakikalık "Zeybek Oyunu" isimli çalışması Türkiye'nin ilk animasyon filmidir (Onaran, 1999: 196).

Bilis'e (2011) göre çizgi filmin eğitim alanıyla olan bağlantısı, onun yapısında var olan görsel düzenlemeler ve hareketlere dayanmaktadır. Görsel-işitsel bir iletişim aracı olarak çizgi film; karmaşıklığı sadeleştiren, görünmez olanı görselleştiren özelliğiyle ivedi ve özlü bir öğretim sağlama gücüne sahiptir. Çizgi filmde konu gerçekçi bir üslupla aktarılabilir gibi, karikatürize edilerek ya da güldürücü bir biçimde de gösterilebilmektedir. Dolayısıyla çizgi filmler içerdiği eğitim sürecini sevimli bir hâle dönüştürerek izleyicilerin dikkatini canlı tutan bir niteliğe sahiptir.

1.3. Pepee Çizgi Filmi

Yerli yapım bir çizgi film olan Pepee, ilk bölümlerinden itibaren çocukların ilgiyle izlediği filmler arasına girmiştir. Çizgi film, kahramanın insan ilişkilerinin yanı sıra okul öncesi yaş grubuna yönelik şekil, renk ve sayı gibi bazı temel kavram eğitimlerinin şarkılarla verilmesi, kültürel özelliklerin halk dansları ve türkülerle işlenmesi yönleri ile dikkat çekmektedir. Pepee'nin karakterleri arasında Pepee, Şila, Zulu, Bebe, Anne, Baba, Dede, Nene, Maymuş, Dış anlatıcı (Şuşu), Keke, Mimi, Zeze, Bibi ve Tutu vardır. Caillou'dan farklı olarak Pepee'deki dış anlatıcı (Şuşu) anlatıcı rolünün yanında çizgi filmin içinde aktif olarak rol almakta ve karakterlerle doğrudan diyaloga girmektedir.

Pepee, her bölümün başında gönderde asılı Türk bayrağı ile çocukların karşısına çıkmaktadır. Mavi şapkalı, nazar boncuklu, arkadaşlarıyla oynayan, hareketli bir karakter olarak görünür. Çoğunlukla olayların başkahramanı olarak karşımıza çıkar. Dış anlatıcı (Şuşu) ile iletişime geçen, arkadaşlarıyla vakit geçirmeyi seven, kardeşini koruyup kollayan bir karakterdir.

Pepee; aile yapısı, konuşması ve mizacı ile bir Türk çocuğunu temsil etmektedir. Filmde çocukların çeşitli kavramları öğrenmesi ve konuşma becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Yağlı'ya (2013) göre Pepee izleyenlerini coşkulu müzikler eşliğinde eğlendirmekte, eğlendirirken de eğitici yönüyle dikkat çekmektedir.

Çizgi filmde Mimi, Zeze, Bibi, Dudu, Tutu ve Keke, Pepee'nin arkadaşlarıdır. Keke, yürüme engeli olan birisidir ama Pepee ve diğer arkadaşları gibi bütün oyunları oynar ve bütün etkinliklerde vardır. Bu karakterle izleyiciye engelli insanlara nasıl davranılması gerektiğine dair mesajlar verilmektedir.

Pepee çizgi filmde sosyal konular ve değerlerle ilgili birçok kavram işlenmekte, çocukların gelişimine katkıda bulunacak olaylardan örnekler seçilmesine özen gösterilmektedir. Çizgi filmde aile yapısından öğeler gösterilerek aile içi iletişime yönelik olumlu örnekler sergilenmektedir. Pepee'nin filmdeki bu aile büyükleriyle (anne, baba, dede, nene ve Şila) iletişimi, kardeşine karşı sorumlulukları ve davranışları çizgi filmi izleyen çocuklar için olumlu bir rol model oluşturmaktadır. Bu karakterlere ek olarak Zulu, Köpüş ve Maymuş isimli hayvan karakterlerle, hem arkadaşlık ilişkisi hem de hayvan sevgisi yansıtılmaya çalışılmaktadır.

1.4. Caillou Çizgi Filmi

Caillou ilk olarak 1989 yılında Quebec asıllı yazar Christine L'Heureux ve çizer Hélène Desputeaux ve Michel Aubin'nin ortak çalışması olarak resimli hikâye formatında Chouette Yayınevi tarafından yayımlanmıştır. Çocukların severek izledikleri Caillou çizgi filmi, 4 yaşındaki saçsız Caillou'nun maceralarının anlatıldığı kitaplardan yola çıkarak hazırlanmıştır. Caillou isminin anlamı sözlükte saçsız, kafatası, büyük kafa, çakıl taşı anlamlarına gelmektedir (Roux, 2001'den aktaran Yağlı, 2013). Nitekim Caillou ilk kitaplarda saçsız olarak 9 aylık bir bebeğin özelliklerini yansıtan görüntüsüyle çizilmiştir.

Çizgi filmde de 4 yaşındaki Caillou'nun hâlâ saçı yoktur. Dizinin yapımcıları bu konu hakkındaki soruları resmî sitesinde şöyle yanıtlamışlardır: Kitaptaki Caillou karakterinin yaşı, çizgi dizidekinden daha küçüktür. Diziye yapılan uyarlamada da aslı bozulmamış ve bu yüzden yaşı büyümesine karşın Caillou karakteri televizyona saçsız olarak aktarılmıştır (<https://tr.wikipedia.org/wiki/Caillou>).

Çizgi filmin ana karakteri olan Caillou, genellikle kırmızı yakalı sarı bir tişört ve mavi bir şort giymektedir. Filmde anne ve baba karakterleri nazik, anlayışlı ve çevresiyle uyum içinde yaşayan bir çift olarak karşımıza çıkmakta ve yardıma ihtiyacı

olduğunda Caillou'nun yanında bulunmaktadır. Rosie, Caillou'nun kız kardeşidir. Caillou kız kardeşini çok sevmektedir ve onu korumaktadır. Büyükanne ve büyükbaba, Caillou ve Rosie'yi çok severler. Anne ve babanın işleri olduğunda çocuklara onlar bakmaktadırlar. Caillou ile birlikte vakit geçirdiklerinde doğayı tanır, çevreyi korumaya özen gösterirler.

Caillou'nun farklı özelliklere ve kişiliklere sahip birçok arkadaşı (Clemantain, Leo, Sarah, Xavier, Emma, Andre ve Billy) vardır. Leo ve Clemantain, Caillou'nun en yakın arkadaşlarıdır. Billy, Clemantain'ın abisidir. Sarah, Caillou'nun hem arkadaşı hem de komşusudur ve Çinlidir. Emma, Caillou'nun diyabet hastası olan arkadaşıdır. Caillou'da farklı kültürlerle mensup arkadaşlar (Çinli, siyahi vb.) aracılığıyla çok kültürlülüğe vurgu yapılmaktadır.

Günümüzde televizyon ve internet aracılığıyla çizgi filmlerin çocuk eğitimindeki yaygınlığı artmıştır. Öğrenciler bilinçli veya bilinçsiz biçimde çeşitli temalardaki çizgi filmlerle her gün saatlerce zaman geçirmektedir. Çocukların izlediği filmlerden bir kısmı eğitsel amaçlarla hazırlanmış filmlerdir. Özellikle okul öncesi dönem çocukları için kavram ve değer öğretimine yönelik çizgi filmler hazırlanmaktadır. Türkiye'de okul öncesi dönemdeki öğrencilere yönelik yerli ve yabancı çizgi filmlere ilişkin çeşitli araştırmalar yapılmıştır (Can, 1995; Özakçağolu, 2009; Oruç, Tecim ve Özyürek, 2011; Yaşar ve Paksoy, 2011; Özer, 2012; İlhan ve Çetinkaya, 2013; Demir, 2013; Yağlı, 2013; Yorulmaz, 2013; Samur, Demirhan, Soydan ve Önkol, 2014; Bursalı ve Ünal, 2015; Ayan ve Baş, 2015). Ancak bu çalışmaların hiçbirinde çizgi filmler kavram öğretimi açısından incelenmemiştir. Bu çalışmada Türkiye'de okul öncesi dönemdeki çocukların en çok izlediği çizgi filmler olan Pepee ve Caillou filmleri kavram öğretimi açısından incelenmiştir.

1.5. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada Pepee ve Caillou çizgi filmlerinin kavram öğretimi açısından değerlendirilmesi ve karşılaştırılması amaçlanmıştır. Bu genel amaca bağlı olarak araştırmanın alt amaçları şunlardır:

1. Pepee ve Caillou çizgi filmlerinde;
 - a. Öğretilen ana kavram ve yardımcı kavramları belirlemek
 - b. Ana ve yardımcı kavramların öğretiminde rol alan kişileri belirlemek
2. Pepee ve Caillou çizgi filmlerini
 - a. Öğretilen ana kavram ve yardımcı kavramlar ile
 - b. Ana ve yardımcı kavramların öğretiminde rol alan kişiler bakımından karşılaştırmak.

2. Yöntem

Bu bölümde; araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama teknikleri ve veri çözümleme teknikleri açıklanmıştır.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, nitel veri çözümleme tekniklerinin kullanıldığı betimsel tarama modelinde bir araştırmadır (Karasar, 2009, s.77). Betimsel araştırmalarda geçmişte ya da o anda var olan bir durum var olduğu şekliyle betimlenmeye, tanımlanmaya çalışılır. Bu araştırmada seçilen örnekler üzerinden Pepee ve Caillou çizgi filmlerinin nasıl bir görünüm sergilediği betimlenmiştir.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Türkiye’de yayımlanan Pepee ve Caillou çizgi filmleri, örneklemini ise Pepee ve Caillou çizgi filmlerinin tesadüfi örnekleme yöntemiyle belirlenen yirmişer bölümü oluşturmaktadır.

Tablo 1: Araştırmanın Örneklemine Alınan Bölümlerin İsimleri

Böl. No	Pepee	Caillou
1	Bir Aşağıda Bir Yukarıda	Merhaba İlkbahar
2	Sabır, Sabır, Ya Sabır	Ekşi ve Tatlı
3	Asıl Küreklere Pepee	Caillou Koyunlarla Tanışıyor
4	Balıkçı Pepee	Caillou ve Sevimli Böcekler
5	Zulu’ya Şaşırtı	Elektrik Kesintisi
6	Sevgili Doktor	Caillou’nun Doktor Kontrolü
7	Şut ve Gol İşte Futbol	İtfaiyeci Caillou
8	Islak-Kuru	Caillou Kütüphaneci
9	Dünyayı Keşfet	Caillou’nun Araba Yolculuğu
10	Çöpler Çöp Komasına Atılır	Caillou Alışverişe Gidiyor
11	Pepee Saklambaç Oynuyor	Pinata
12	Paylaşmak Güzeldir	Caillou Büyükbabasına Yardım Ediyor
13	Gerçek Arkadaşlar Birbirlerini Üzmezler	Caillou Yardım Ediyor
14	İlkbahar, Yaz, Sonbahar, Kış	Göstererek Açıkla
15	Hangisi Büyük Hangisi Küçük	Caillou’nun Gösterisi
16	Hızlı-Yavaş, Hafif-Ağır	Caillou Yol İşçisi
17	Pepee’nin Şekilleri	Caillou’nun Keşif Avı
18	Ay Ay Ay	Caillou’nun Tekne Macerası
19	Birlikten Kuvvet Doğar	Caillou’nun Kano Gezisi
20	Yaşasın Farklılıklar	Bizim Uzay Gemimiz

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada öncelikle Pepee ve Caillou çizgi filmlerinin Tablo 1’de belirtilen bölümlerinin senaryosu bilgisayar ortamında yazıya geçirilmiştir. Bu metinler araştırmacılar tarafından geliştirilen “Kavram Öğretimi Değerlendirme Formu” aracılığıyla doküman analizi yapılarak incelenmiştir.

“Kavram Öğretimi Değerlendirme Formu’nun” geliştirilmesinde sırasıyla şu işlemler yapılmıştır:

a. İlgili literatür ve örneklem dışındaki 5 çizgi film incelenerek taslak bir değerlendirme formu oluşturulmuştur.

b. Hazırlanan taslak uzman görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşü alınması için kavram öğretimi formunun birimlerini kısaca tanıtan ve örneklendiren bir bilgi notu oluşturulmuş, uzmanlardan taslak formu bu bilgi notunu dikkate alarak değerlendirmeleri istenmiştir.

c. Çizgi filmlerle kelime ve kavram öğretimi alanında çalışmaları olan 3 uzmanın görüşleri doğrultusunda formda bazı değişiklikler yapılmıştır.

Kavram öğretimi formunda her bölümdeki ana kavram ve yardımcı kavramlar sıklık düzeyleriyle birlikte kaydedilmiş ve her kavramın öğretiminde rol olan kişiler kodlanmıştır. Formun güvenilirliğinin değerlendirilmesi amacıyla “değerlendirmeciler arası uyum” düzeyi belirlenmiştir (Büyüköztürk vd., 2013:114). Bu çerçevede örneklem dışından seçilen 5 bölüm üzerinde iki araştırmacı birbirinden bağımsız kodlamalar yapmıştır. Kodlamalar Miles ve Huberman (1994) tarafından nitel araştırmalarda kodlayıcılar arası güvenilirlik düzeyini belirlemeye yönelik olarak geliştirilen formül (Güvenirlik = Görüş Birliği / Görüş Birliği+Görüş Ayrılığı) kullanılarak değerlendirilmiştir. Bu formül kullanılarak yapılan güvenilirlik hesaplarının .70’in üzerinde çıkması, araştırma için güvenilir kabul edilmektedir. Analiz sonucuna göre güvenilirlik düzeyi Pepee çizgi filmi için .954, Caillou çizgi filmi için .964 olarak belirlenmiştir. Güvenirlik hesaplarının %70’in üzerinde çıkması, araştırma için güvenilir kabul edilmektedir (Miles ve Huberman, 1994).

2.4. Veri Çözümleme Teknikleri

Çalışmada ilk olarak örneklemdaki çizgi film bölümlerinin metinleri üzerinde ana ve yardımcı kavramlar belirlenmiş ve “Kavram Öğretimi Değerlendirme Formu’na aktarılmıştır. Aktarılan kavramların sıklıkları ve öğreticileri tespit edilmiştir. Araştırmacının alt amaçlarına yönelik olarak elde edilen veriler betimsel istatistik teknikleri (frekans, yüzde, ortalama vb.) kullanılarak değerlendirilmiştir.

3. Bulgular

Bu bölümde araştırma sonucunda ulaşılan bulgular, genel araştırma sorusu ve alt araştırma sorularına bağlı olarak sunulmuştur.

3.1. Pepee ve Caillou'da Ana ve Yardımcı Kavramlar

İncelenen Pepee ve Caillou çizgi filmleri temelde 4-7 yaş çocuklarına kavram öğretmeyi amaçlamaktadır. Bu çizgi filmlerde öğretilen kavramlar ana kavram, yardımcı kavram ve günlük iletişim kalıpları olmak üzere üç başlıkta değerlendirilmiştir.

- **Ana Kavram:** Bir bölümde kavratılmaya çalışılan temel kavram ya da kavramlardır. Pepee ve Caillou çizgi filmlerinin her bölümünde genellikle bir kavram veya birbiriyle ilişkili birden fazla kavram, kurgunun merkezinde yer almaktadır. Bölümler merkeze alınan kavramların etrafında geliştirilmektedir. Çizgi filmlerin bölüm başlıkları genellikle bu kavramları kapsamaktadır.

Örnek: *Pepee - Aşağı/Yukarı*

Şila: Pepee **aşağıda**, Pepee **aşağıda**.
Pepee: Şila **yukarıda**.
Dış Anlatıcı Şuşu: Evet Pepee **aşağıda**, Şila **yukarıda**.
Şila: Pepee **aşağıda** kaldı. Pepee **aşağıda** kaldı.
Pepee: Şila **yukarı** çıktı. Şila **yukarıda** ben **aşağıda**.

Örnek: *Caillou - Yardım etmek*

Dış Anlatıcı: Caillou, Rozi'nin uyumasına **yardım ettiği** için mutluymuş ve şimdi kendi uykusu da çok gelmişti.
Caillou: Belki ben Rozi'yi eğlendirebilirim.
Anne: Belki sen **yardım edebilirsin** Caillou. Onu uyutmayı denesene hayatım.
Caillou: Tamam.
Dış anlatıcı: Caillou, kardeşinin ağladığını duyunca çok üzülüyordu. Onun kendisini iyi hissetmesini istiyordu.

- **Yardımcı Kavram:** Öğretilen temel kavramın açıklanması, daha anlaşılır hâle gelmesi için verilen kavramlar veya ana kavramla birlikte öğretilen ilişkili diğer kavramlardır. Pepee ve Caillou çizgi filmlerinin her bölümünde birden fazla yardımcı kavram bulunabilmektedir.

Pepee'nin "Bir Aşağıda Bir Yukarıda" isimli bölümünde ana kavramlar aşağı ve yukarı kavramlarıdır. Filmde ana kavramların yanında özellikle dış anlatıcı Şuşu'nun yönlendirmesiyle hızlı ve arka kavramları da öğretilmeye çalışılmaktadır.

Örnek: *Pepee - Hızlı ve arka*

Şuşu: Şila ne kadar da **hızlı** koşuyor.
Şuşu: Pepee bak bakalım Şila nerde?
Pepee: Şila nerde? Orda evin **arkasında**.

Caillou'nun "Caillou Yardım Ediyor" isimli bölümünde ana kavram yardım etmektir. Filmde ana kavramın yanında kardeşlik sevgisi kavramı da öğretilmeye çalışılmaktadır.

Örnek: *Caillou - Kardeşlik sevgisi, sorumluluk*

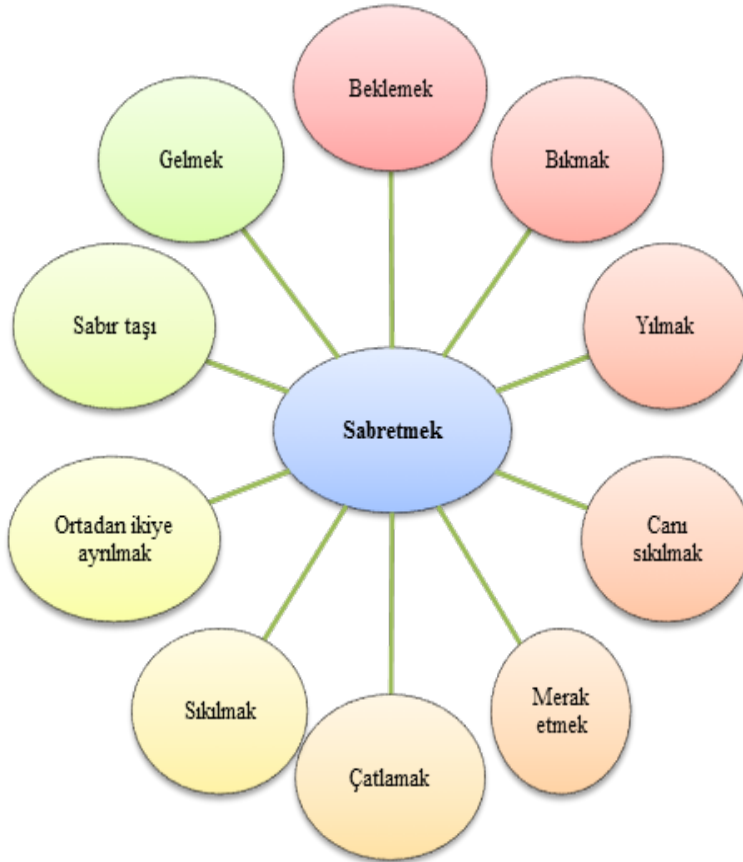
Caillou: Belki ben Rozi'yi **eğlendirebilirim**.

Anne: Belki sen yardım edebilirsin Caillou. Onu uyutmayı denesene hayatım.

Caillou: Tamam.

Dış anlatıcı: Caillou, **kardeşinin** ağladığını duyunca çok üzülüyordu. Onun kendisini iyi **hissetmesini** istiyordu.

Şekil 1: Pepee'nin "Sabır, Sabır, Ya Sabır" Bölümünün Ana ve Yardımcı Kavramları

◆ Eyyup Coşkun / Mustafa Köroğlu

Şekil 2’de görüldüğü gibi Pepee çizgi filminin “Sabır, Sabır, Ya Sabır” adlı bölümündeki “sabretmek” ana kavramıyla ilgili olarak 10 yardımcı kavram kullanılmıştır.

Şekil 2: Caillou Çizgi Filmi “Caillou Kütüphaneci” Bölümünün Ana ve Yardımcı Kavramları

Şekil 2’de görüldüğü gibi Caillou çizgi filminin “Caillou Kütüphaneci” adlı bölümündeki “kütüphane” ana kavramıyla ilgili olarak 11 yardımcı kavram kullanılmıştır.

Tablo 2: Pepee Çizgi Filminde Öğretilen Ana Kavramlar ve Yardımcı Kavramların Sayısı

No	Bölüm Adı	Ana Kavram	Ana Kavramın Sıklığı (f)	Yardımcı Kavram Çeşidi	Yardımcı Kavram Sıklığı (f)
1	Bir Aşağıda Bir Yukarıda	Aşağı/Yukarı	10/6	6	15
2	Sabır, Sabır, Ya Sabır	Sabretmek	35	10	55
3	Asıl Küreklere Pepee	Kürek sporu	3	13	77
4	Balıkçı Pepee	Balıkçı	5	17	116
5	Zulu'ya Şaşırtı	Şaşırtı	81	12	49
6	Sevgili Doktor	Doktor	28	10	34
7	Şut ve Gol, İşte Futbol	Futbol	29	24	127
8	Islak-Kuru	Yağmur	7	13	65
9	Dünyayı Keşfet	Keşfetmek	81	13	80
10	Çöpler Çöp Kovasına Atılır	Çöp	4	5	26
11	Pepee Saklambaç Oynuyor	Saklambaç	11	7	42
12	Paylaşmak Güzeldir	Paylaşmak	1	4	14
13	Gerçek Arkadaşlar Birbirlerini Üzmezler	Üzmek	1	4	7
14	İlkbahar, Yaz, Sonbahar, Kış	Mevsim	5	24	60
15	Hangisi Büyük Hangisi Küçük	Büyük/Küçük	32/46	4	39
16	Hızlı-Yavaş, Hafif-Ağır	Hızlı/Yavaş/ Hafif/Ağır	13/9/7/6	4	12
17	Pepee'nin Şekilleri	Şekil	8	8	76
18	Ay Ay Ay	Ay	79	21	55
19	Birlikten Kuvvet Doğar	Birlik	1	7	25
20	Yaşasın Farklılıklar	Farklılık	14	20	78
	Toplam	25	522	226	1052

Tablo 2'ye göre Pepee'nin 20 bölümünde 25 ana kavram ve 226 çeşit yardımcı kavram kullanılmıştır. Bazı bölümlerde yardımcı kavram çeşidi 20'nin üstüne çıkarken (Şut ve Gol, İşte Futbol=24, İlkbahar-Yaz-Sonbahar-Kış=24) bazı bölümlerde 5'in altındadır (Paylaşmak Güzeldir=4, Hangisi Büyük Hangisi Küçük=4, Gerçek Arkadaşlar Birbirini Üzmezler=4).

Pepee'de ana ve yardımcı kavramların filmde tekrarlanma sayıları (sıklıkları) arasında da önemli ölçüde farklılıklar olduğu görülmektedir. Bazı ana kavramların sıklığı çok yüksek (şaşırtı=81, keşfetmek=81) iken bazılarının sıklığı çok düşüktür (paylaşmak=1, üzmek=1, kürek sporu=3, çöp=4).

◆ Eyyup Coşkun / Mustafa Köroğlu

Benzer şekilde bazı bölümlerde yardımcı kavramların sıklığı çok yüksek iken (Şut ve Gol İşte Futbol=127, Balıkçı Pepee=116) bazı bölümlerde düşüktür (Gerçek Arkadaşlar Birbirlerini Üzmezler=7, Paylaşmak Güzeldir=14, Bir Aşağıda Bir Yukarıda=15).

Tablo 3: Caillou Çizgi Filminde Öğretilen Ana Kavramlar ve Yardımcı Kavramların Sayısı

No	Bölüm Adı	Kavramın Adı	Ana Kavramın Sıklığı (f)	Yardımcı Kavram Çeşidi	Yardımcı Kavram Sıklığı (f)
1	Merhaba İlkbahar	İlkbahar	5	21	72
2	Ekşi ve Tatlı	Meyve suyu	6	16	38
3	Caillou Koyunlarla Tanışıyor	Koyun	20	10	32
4	Caillou ve Sevimli Böcekler	Böcek	9	6	24
5	Elektrik Kesintisi	Elektrik kesintisi	4	17	51
6	Caillou'nun Doktor Kontrolü	Dişçi	11	13	22
7	İtfaiyeci Caillou	İtfaiyeci	7	11	29
8	Caillou Kütüphaneci	Kütüphane	6	12	37
9	Caillou'nun Araba Yolculuğu	Yolculuk	3	17	45
10	Caillou Alışverişe Gidiyor	Alışverişe gitmek	4	11	30
11	Pinata	Pinata	9	13	23
12	Caillou Büyükbabasına Yardım Ediyor	Yardım etmek	4	5	8
13	Caillou Yardım Ediyor	Yardım etmek	2	8	11
14	Göstererek Açıkla	Göstermek ve açıklamak	8	11	38
15	Caillou'nun Gösterisi	Gösteri	4	13	23
16	Caillou Yol İşçisi	Fırtına	6	15	35
17	Caillou'nun Keşif Avı	Keşif avı	7	7	42
18	Caillou'nun Tekne Macerası	Tekne	16	17	40
19	Caillou'nun Kano Gezisi	Gezi	2	16	42
20	Bizim Uzay Gemimiz	Uzay gemisi	9	15	34
	Toplam	20	142	254	676

Tablo 3'e göre Caillou'nun her bölümünde bir ana kavram kullanılmıştır. Ana kavramlar ve yardımcı kavramların sıklığında bölümler arasında farklılıklar olmakla birlikte bu fark Pepee'ye göre daha azdır. Ana kavramın sıklığı en düşük 2 iken (yardım etmek, gezi) en yüksek 20'dir (koyun).

Caillou'da yardımcı kavram çeşidi ve sıklığında da Pepee'ye göre daha dengeli bir dağılım olduğu görülmektedir. En fazla yardımcı kavram "Merhaba İlkbahar" adlı bölümde (f=21) kullanılırken en az yardımcı kavram "Caillou Büyükbabasına Yardım Ediyor" (f=5) adlı bölümde yer almıştır. Yardımcı kavram sıklığının ise genellikle 20 ile 50 arasında olduğu; en düşük sıklığın 8, en yüksek sıklığın 72 olduğu görülmektedir.

Tablo 4: Pepee ve Caillou'da Ana ve Yan Kavramların Dağılımı

Film	Ana Kavram Sayısı	Ana Kavram Sıklığı (f)	Ana Kavram Ortalaması	Yardımcı Kavram Çeşidi	Yardımcı Kavram Sıklığı (f)	Bölüm Başına Y.K. Kullanımı Ortalaması
Pepee	25	522	20.88	226	1052	52.6
Caillou	20	242	7.1	254	676	33.8

Pepee ve Caillou'da çizgi filmlerinin incelenen 20'şer bölümünde ana ve yardımcı kavram çeşidi birbirine yakındır. Pepee'de ana kavram sayısı 25 iken Caillou'da 20'dir. Pepee'de yardımcı kavram sayısı (çeşidi) 226 iken Caillou'da 254'tür.

Buna karşılık ana ve yardımcı kavramların kullanım sıklıkları bakımından Pepee ve Caillou çizgi filmlerinde belirgin bir farklılık vardır. Pepee'de bölüm başına kullanım sıklığı ortalaması ana kavramda 20.88, yardımcı kavramda 52.6 iken Caillou'da ana kavramda 7.1, yardımcı kavramda 33.8'dir. Buna göre Pepee'nin her bölümünde ana ve yardımcı kavramların Caillou'ya göre çok daha fazla tekrar edildiği ortaya çıkmaktadır.

Tablo 5: Pepee ve Caillou Çizgi Filmlerinin Ana ve Yardımcı Kavramların Söylenme Sıklıkları Açısından Karşılaştırılması

Çizgi Film	Ana Kavram		Yardımcı Kavram		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Pepee	522	%33,16	1052	%66,84	1574	%100
Caillou	142	%17,36	676	%82,64	818	%100

Tablo 5'e göre toplam kavram kullanımı içinde ana kavram kullanım oranı Pepee'de %33,16 iken Caillou'da %17,36'dır. Bir başka deyişle Pepee'de bir ana kavrama karşılık 2 yardımcı kavram kullanılırken Caillou'da bir ana kavrama karşılık 4.76 yardımcı kavram kullanılmıştır.

3.2. Pepee ve Caillou'da Kavramları Öğretenler

Araştırmanın bir diğer amacı Pepee ve Caillou'da kavramların öğretiminde rol alan kişileri belirlemektir. Pepee çizgi filmde kavramları öğreten çoğunlukla başkahraman Pepee'dir. Bunun yanında kavram öğretiminde dış anlatıcı, aile büyükleri (anne-baba, büyükanne-büyükbaba), kardeş Bebe ve Pepee'nin arkadaşları da (Şıla, Zeze, Tutu, Mimi vb.) rol oynamaktadır.

Caillou çizgi filmde de kavramları öğreten çoğunlukla başkahraman Caillou'dur. Caillou'nun yanı sıra kavram öğretiminde dış anlatıcı, aile büyükleri (anne-baba, büyükanne-büyükbaba), kardeş (Rozi) ve Caillou'nun arkadaşları (Leo, Clemantain, Sarah vb.) da rol oynamaktadır.

Tablo 6: Pepee Çizgi Filmde Kavramı Öğretenler, Öğrettikleri Kavram Sayıları ve Yüzdeleri

Öğretici	Kavram	
	f	%
Pepee	166	42,2
Dış Anlatıcı (Şıla)	193	48,8
Anne	21	5,3
Baba	9	2,2
Büyükanne	18	4,5
Büyükbaba	59	14,9
Öğretmen	0	0
Kardeş	90	22,7
Arkadaş	92	23,2
Diğer	10	2,5

Tablo 6'ya göre Pepee çizgi filmde kavramların izleyiciye aktarılmasında en etkin rolü çizgi filmin başkahramanı Pepee (f=166), dış anlatıcı (Şuşu) (f=193) ve arkadaşlar (f=92) oynamıştır.

Tablo 7: Caillou Çizgi Filminde Kavramı Öğretenler, Öğrettikleri Kavram Sayıları ve Yüzdeleri

Öğretimde Rol Alan Kişi	Kavram	
	f	%
Caillou	157	39,4
Dış Anlatıcı	131	32,9
Anne	103	25,8
Baba	77	19,3
Büyükanne	26	6,5
Büyükbaba	15	3,7
Öğretmen	16	4
Kardeş	19	4,7
Arkadaşlar	67	16,8
Diğer	27	6,7

Tablo 7'ye göre Caillou çizgi filminde izleyiciye aktarılmasında en etkin rolü çizgi filmin başkahramanı Caillou (f=157), dış anlatıcı (f=131) ve anne (f=103) oynamıştır. Bu sonuçlara göre kavram öğretiminde; Pepee'de başkahramanın, dış anlatıcının (Şuşu) ve arkadaşların; Caillou'da ise başkahraman Caillou'nun, dış anlatıcının ve annenin etkin rol oynadığı görülmektedir.

4. Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmada Pepee ve Caillou çizgi filmlerinin kavram öğretimi açısından değerlendirilmesi ve karşılaştırılması amaçlanmıştır. Caillou ve Pepee'de ana ve yan kavramların bölüm içinde çeşitli şekillerde tekrar edildiği görülmektedir. Bu durum, filmlerin hedef kitesindeki çocukların kavramları öğrenmesini ve pekiştirmesini kolaylaştırması bakımından olumlu bir durumdur.

Eğitim öğretim ortamında kavram öğretimini konu edinen Güven'e (2004) göre etkili bir kavram öğretimi için öğretmen ana noktaları tekrar tekrar vurgulamalı, kavramlar arası genel ilişkileri göstermeli, ileri düzey düzenlemeler ve tekrarları içeren etkinliklerle derslerde öğrencileri öğrenmeye yönleltmelidir. Öğrenme aşamasında zaman zaman yapılan tekrarlar etkili bir öğretim tekniği için oldukça önemlidir.

Pepee'de öğretilmek istenen 25 ana kavram, izleyiciye 522 defa aktarılmış ve 226 yardımcı kavramla desteklenmiştir. Caillou'da ise öğretilmek istenen 20 ana kavram 142 defa tekrar edilmiş ve 254 yardımcı kavramla desteklenmiştir.

Pepee çizgi filminde ana kavramların ifade edilme sıklığı 522 iken yardımcı kavramların sıklığı ise 1052'dir. Caillou çizgi filminde ise ana kavramın sıklığı 142, yardımcı kavramın sıklığı ise 676 olarak bulunmuştur. Pepee'de bölüm başına kullanım

sıklığı ortalaması ana kavramda 20.88, yardımcı kavramda 52.6 iken Caillou'da ana kavramda 7.1, yardımcı kavramda 33.8'dir.

Ana kavram kullanım oranı Pepee'de %33,16 iken Caillou'da %17,36'dır. Pepee'de bir ana kavrama karşılık 2 yardımcı kavram kullanılırken Caillou'da bir ana kavrama karşılık 4.76 yardımcı kavram kullanılmıştır. Bu sonuca göre Pepee ve Caillou'da ana ve yan kavram çeşidi birbirine yakınken Pepee'de kavramların tekrar edilme sıklığı Caillou'ya oranla çok daha fazladır. Buna karşılık Caillou'da yardımcı kavram oranı daha fazladır.

Öğretilen kavramın kim tarafından öğretildiği çocuk için önemlidir. Çocuklar, izledikleri film kahramanlarının yeteneklerine sahip olmak isterler ve kendilerini onlarla özdeşleştirirler. Doğruyu-yanlış, güzeli-çirkini öğrenme yaşındaki çocuk için çizgi filmler örnek alınan eğitici konumundadır (Şirin, 1999). Buna göre öğretilen kavramların çoğunluğunun kahraman tarafından verilmesi kavramın öğrenilmesini ve akılda kalmasını sağlayacaktır.

Pepee çizgi filmde kavramların aktarılmasında en etkin rolü çizgi filmin başkahramanı Pepee (f=166), dış anlatıcı (Şuşu) (f=193) ve arkadaşlar (f=92) rol oynamıştır. Caillou çizgi filmde izleyiciye aktarılmasında en etkin rolü çizgi filmin başkahramanı Caillou (f=157), dış anlatıcı (f=131) ve anne (f=103) oynamıştır.

İki film karşılaştırılırken dış anlatıcının işlevleri de dikkate alınmalıdır. İki filmde de dış anlatıcı filmin akışını, ortamı, kahramanların duygu ve düşüncelerini betimleyen açıklamalar yapmaktadır. Ancak Pepee'deki dış anlatıcı bu işlevlerin yanında ekranda hiç görünmese de bir isim (Şila) taşıyan ve başta Pepee olmak üzere kahramanlarla doğrudan diyalog kuran, olayların akışını etkileyen kahramanlardan biridir. Yani Pepee'de Şila hem dış anlatıcı hem de kahraman konumundadır.

Bu sonuçlara göre öğretilmek istenen ana ve yan kavramın tekrar edilme sayısı ve oranı Pepee'de Caillou'ya göre daha fazladır. Öğretilen kavramın kim tarafından öğretildiği sonucuna göre ise her iki çizgi filmde de benzerlikler tespit edilmiştir. Öğretilen kavramların aktarılmasında her iki çizgi filmde de başkahramanlar Pepee ve Caillou en etkin rolü oynamıştır.

5. Öneriler

Bu araştırmanın sonuçlarına göre aşağıdaki öneriler sunulabilir:

a. 3-7 yaş çocuklarına yönelik kavram öğretiminde okul ve evde bu çalışmada incelenen Caillou ve Pepee çizgi filmlerinden yararlanılabilir.

b. Ülkemizde kavram öğretimine yönelik yerli çizgi film çalışmalarının son derece az olduğu dikkate alınarak bu tür yapımların sayısı artırılmalıdır.

c. Pepee çizgi filmde öğretim yöntemi olarak kavramın sıkça tekrar etme yöntemine başvurulduğu görülmektedir. Filmde kavramların çok sık tekrar edilmesi yerine

kavramın bağlam içinde daha anlamlı ilişkilerle sunulmasına yönelik değişiklikler yapılması yararlı olabilir.

d. Türkiye’de kavram öğretimine yönelik olarak yayımlanan diğer çizgi filmler üzerinde de kavram öğretimini inceleyen çalışmalar yapılabilir.

e. Çizgi filmlerle kavram öğretiminin öğrencilerin dinleme ve anlama becerileri üzerindeki etkisi ile ilgili çalışmalar yapılabilir.

Kaynakça

- ALPEREN, Nusret. (2001). *Türkçe Okuma ve Yazma Eğitim Rehberi*. Ankara: Alperen Yayınları.
- AYAN, Selin ve Baş, Bayram. (2015). Çizgi Filmlerdeki Söz Varlığıyla İlkokul Öğrencilerinin Söz Varlığı Üzerine Bir Araştırma. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*. 3(4), 84-99.
- BACANLI, Hasan. (2002). *Gelişim ve Öğrenme*. Ankara: Nobel Yayınları.
- BİLİS, Pınar. (2011). Çizgi Filmlerde Temsil Edilen Toplumsal Değerler Sistemi. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, İzmir.
- BURSALI, Hamiyet. ve Ünal Topçuoğlu F. (2015). Çizgi Dizilerin 5. Ve 6. Sınıf Öğrencilerinin Söz Varlığına Katkısı. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12 (29), 60-74.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Şener; KILIÇ ÇAKMAK, Ebru; AKGÜN, Özcan Erkan; KARADENİZ, Şirin. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- CAN, Aytakin. (1995). *Okul Öncesi Çocuklara Yönelik Televizyon Programları İçinde Çizgi Filmlerin Çocukların Gelişimine ve İletişimine Etkileri*. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul.
- DEMİR, Özcan. (2013). *Türk Televizyonlarında Yayınlanan Çizgi Filmlerin İlköğretim Çağı Çocuklarının Toplumsallaşma Sürecine Etkilerinin Değerlendirilmesi*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- ERGİN, Muharrem. (2002). *Türk Dil Bilgisi*. İstanbul: Bayrak Yayınları.
- FİDAN, Özden. (2014). Anadili Edinimi. (Ed: Rezan Çeçen Eroğul, Filiz Yurtal). *Eğitim Psikolojisi El Kitabı*. Ankara: Mentis Yayınları, s. 181-211.
- GÜVEN, İsmail. (2004). Etkili Bir Öğretim İçin Öğretmenlerden Beklenenler, *Millî Eğitim Dergisi*, 164, 127-142.
- İLHAN, Vahit. Ve Çetinkaya, Çetin. (2013). İlkokul Öğrencilerinin Tematik Çocuk Kanallarındaki Çizgi Filmleri İzleme Alışkanlıkları. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*. 2(1). 317-325.
- KARASAR, Niyazi. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- MILES, Matthew ve HUBERMAN, Michael. (1994). *Qualitative Data Analysis*. London: Sage Publication.

◆ Eyyup Coşkun / Mustafa Köroğlu

- ONAN, Bilginer. (2013). *Dil Eğitiminin Temel Kavramları*, Ankara: Nobel Yayınları.
- ONARAN, Alim Şerif. (1999). *Türk Sineması Cilt I*, Ankara: Kitle Yayınları.
- ORUÇ, Cemil; Tecim, Erhan ve Özyürek, Hilal. (2011). *Okul Öncesi Dönem Çocuğunun Kişilik Gelişiminde Rol Modellik ve Çizgi Filmler*. Ekev Akademi Dergisi, 48, 964-968
- ÖZAKÇAOĞLU, Nilüfer. (2009). *Çizgi Filmlerin Eğitilebilir Zihinsel Engelli Öğrencilerin Resimlerine Anlatım, Biçim ve Renk Olarak Yansımaları*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Resim-İş Anabilim Dalı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara.
- ÖZBAY, Murat. (2002). 0-6 Yaş Grubu Çocuklarındaki Dil Gelişiminin Türkçe Öğretimi Açısından Önemi. *Bilig*, 1 (7), 97-103.
- ÖZER, Servet. (2012). *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Çizgi Filmlerin Kullanımı*. Niğde Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde.
- SAMUR, Ayşe; Demirhan Tuğba; Soydan, Sema ve Önkol, Lemis. (2014). *Pepee Çizgi Filminin Ebeveyn Öğretmen ve Çocuk Gözüyle Değerlendirilmesi*. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 11(26), 151-166.
- ŞİRİN, Mustafa Ruhi. (1999). *Kuşatılmış Çocukluğun Öyküsü*. İstanbul: İz Yayınları.
- TDK. (2011). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- ÜLGEN, Gülten. (2004). *Kavram Geliştirme Kuramları ve Uygulamaları*. Ankara: Nobel Yayınları.
- VYGOTSKY, Lev. (1998). *Düşünce ve Dil*. İstanbul: Toplumsal Dönüşüm Yayınları.
- YAĞLI, Ali (2013). *Çocuğun Eğitiminde ve Sosyal Gelişiminde Çizgi Filmlerin Rolü: Caillou ve Pepee Örneği*. *Turkish Studies*, 8 (10), 707-719.
- YAŞAR, Mustafa. ve Paksoy, İpek. (2011). *Çizgi Filmlerdeki Saldırgan İçerikli Görüntülerin, Çocukların Serbest Oyunları Sırasındaki Saldırganlık Düzeylerine Etkisi*, Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 20(2), 279-298.
- YORULMAZ, Bilal. (2013). *Pepee Çizgi Filminin Din ve Değerler Eğitimi Açısından Değerlendirilmesi*. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi. 6,(24). 438-448.
- (<https://tr.wikipedia.org/wiki/Caillou>).